

כתב „העולם הזה” נלווה אל צוות-קרב שיצא ללחום בפולש המאיים על ישראל

האויב: הצבא האדום

לא איכפת להם שום דבר מלבד לאכול, התנגד לו חברו. „מה אתה אומר. בבוקר, כשקר להם, הם מצטופפים על השיחים כדי לא להתקרר מהאדמה. יותר מאוחר, כש הכביש מתחמם, הם מצטופפים עליו.”

בטח בשביל לתפוס טרמפ, משיב חברו. המטוסים המריאו. מעל לשטחים הנפגעים החלו לצלול. מלמטה אותה להם החקלאים

העיניים. ברגע שאני עוצם אותן, מתחילות להקות ארבה אדום לרקוד ולקפץ נגדי.”

במרחק של כמה קילומטרים מאיזור הפי לייסה, בשדה התעופה שבצפון-מזרח התכוננו יחידות האוויר ללחימה. צוותי הקרקע של חברות מרום וכיס-אוויר הטעינו במיכלי ה- סטירמינים והפיפריים את הרעל, הכינו את המטוסים להמראה. אותה שעה עסקו הטיי

שטחים נרחבים. הוא סס עם כיוון-הרוח בלהקות ענקיות, שגולן מגיע לפעמים עד למאות קילומטרים, וכשהוא נוחת בשטח, משתנה בצב המקום לאדום. הוא מסוגל ל- פתח מהירות טיסה של 45 קילומטר בשעה ולעבור ביום אחד מרחק שלוש מאות קילומטר. אלא שהוא עושה זאת רק לעיתים רחוקות. לרוב הוא חונה אחרי כל כמה עשרות קילומטרים לחטוף ארוחה ושנה.

ב עיר לא חרגישו כמעט בכלום. ה' אנשים המשיכו לחיות כרגיל, לעבוד ולבלות. אבל המלחמה כבר היתה נטושה בכל רחבי הארץ. בלילות גיוס טייסים מ- בתיכם כדי לצאת לגיחות דחופות. אחרים גויסו לשרות מלא של כמעט 24 שעות ב- יממה, לא נתנו מנוחה לגופם שבעה ימים בשבוע. מאילת ועד דן, שרר מצב של כור- ננות מלאה בישובים. השאלה היתה: מתי יגיע האויב אלינו?

האויב פרץ לארץ גדודים גדודים. באופני סיבה כללית תקף בכמה חזיתות בעת וב- עונה אחת. צבאותיו נחתו בעורף, במקומות שלא ציפו להם, התבססו מיד על פני שט- חים המשתרעים על רבבות דונמים, החלו במלאכת ההרס וההשמדה. הוא זרם גלים- גלים מעבר לגבול, בסדר צבאי, ממושם ופיקחי, בשיטות לחימה מיוחדות לו, איים להשחית ולכלות. היה זה אויב אכזרי וחסר רחמים, בעל יכולת הרס והשמד שאין לול- ול בה אפילו בדור האטום — הארבה.

בדרך מסלולו הרבישני מסודאן וחבש אל הודו, פלש הארבה שוב לישראל. אלא שהפעם, בסיבוב הרביעי מאז קום המדינה, היתה זו פלישה אדירה, שכמה לא ידעה הארץ מאז שנת 1929. כדי להדוף אותה היה צורך בפעולה צבאית ממש, מתוכננת, מתואמת ומבוצעת לפי כל כללי הלחימה ה- חדישים. היא אמנם לא נעשתה על-ידי אנשי צבא, אולם אלה שעשו אותה, החקלאים ב- ישובים שנפגעו, אנשי משרד-החקלאות וה- מחלקה להגנת הצומח, היו יחידה מאומנת.

עניינם כחודות ליחידת מודיעין

ה מלפון לא פסק מלטרר. ידיעה רדפה מרה נוספת. „מדברים ממשטרת גדרה. הם הגיעו לקיבוץ גת. נחתו גלים-גלים בכמויות עצומות.” כאן עיני-גב. הם היו אצלנו ה- בוקר, אולם המריאו אצרו מערבה. חצו את הכינרת. הם תפסו את חלקות הגפן והמספוא שלנו.” הודיעו ממבואות ביתר. הם ממשיכים לחצות את הגבול, הודיעו מאיזור ביתר-גוברין.

רחל גבריאלי-שפן, יושבה בחלוק לבן בחורה שבמשרד המחלקה להגנת הצומח, ואספה את הידיעות שזרמו מכל חלקי ה- ארץ. בכל ימות השנה עוסקת הד"ר רחל גבריאלי-שפן בגידול טפילים נגד מזיקים של נים. אולם כשהחלה פלישת הארבה, הפכה האשה בעלת השיער האפור-נהוב והעיניים הכחולות, למעין מחלקת מודיעין וקשר של צבא הלוחמים בארבה. משעות בוקר מוקד- מות ועד לחשיכה, היא רתוקה לסלפון, מק- בלת את הקריאות מהישובים אליהם פלשו להקות הארבה האדום.

לא תמיד הידיעות המגיעות אליה הן ידי- עות חשובות ביותר, המקדמות את המלחמה. יש לי גינה עם עגבניות, טילפן עירוני נרגש, „ואני רוצה לדעת באיזה רעל ל- רסט.” „כאן מדברים מקיבוץ אפיקים, באה קריאה נוספת, „מצאו אצלנו במשק תגב אחד של ארבה.”

הטלפון לא פסק מלצלל אף לרגע. כשלעת ערב הוא השתק מעט, ניצלה רחל גבריי- אילת את ההפסקה וטלפנה לחנות פרחים: „אני מבקשת לשלוח זה פרחים לדבורה בר- טונבו, ורדים יפים, יפים, יפים...”

הצבע משתנה לאדום

כ מו בכך מלחמה, הפעולה הצבאית הראשונה היא פעולת מודיעין: איסוף החומר על מקומות החניה של האויב, גוד- לו וסוגו. הארבה האדום, שהוא שלב בהת- פתחות הארבה לפני שהוא הופך לצהוב ומטיל את ביציו, אינו זללן ביותר, כוחלי הארבה, למשל. אולם גם הוא יכול לכלות

יש לארבה רק מגרעת אחת, המנוצלת על- ידי המתגוננים מפניו כדי להשמדו. דמו של הארבה קר. הוא זקוק לחימום של קרני השמש כדי להפעיל את האורגניזם שלו, להתעופף ולאכול. משום כך, לעת ערב, כשהקור גדל, הוא מאבד את פעילותו.

את השעות הארוכות האלה, מרגע בו גוי- חת הארבה למנוחת הלילה וחדל לאכול, ועד לשעות הבוקר בהן הוא מתחיל להתעופף, מנצלים הלוחמים בו לפעולות סיור ולחימה.

תותחנים ומטוסים

ב מושב בית-יאני, שבמק-חפר, נחת הארבה בשעות אחר-הצהריים. הוא כיסה הכל בצבעו האדום: עצי אקליפטוס, פרד- סים, שדות ירוקים. החקלאים במושב, בריר- במ אנשים שחטכו במשך שנים פרוטה לפי- רוטה והשקיעו אותן בטיפוח פרדסיהם, עמי- דו אובר-עצות לנוכח הפולש שאיים להשי- מיד בשעות מספר את עמל חייהם.

הם הודיעו מיד ללוחמים בארבה כי האויב נחת בשדותיהם.

המלחמה התחילה מוקדם בבוקר, עוד ב- טרם עלו קרני השמש הראשונות. על גבי טנדרים הגיעו ראשוני התותחנים שנסאו על מכוניותיהם מכוונות ריסוס-רעל, דמויי- תותח. הלוחמים היו עייפים. מזה שלושה שבועות שהם נמצאים בתנועה מתמדת מו- ישוב לישוב, מסירים ומרססים. כשאתו את מרכזי הארבה הגדולים, החלו בהפגות ריכוך מוקדמת של רעל.

בני איש משרד החקלאות שהפך לקצין אג"ם של הלוחמים בארבה, ונתחם ליפשיץ, העוסק כל השנה בלחמה בעשבריבר, פק- חו במכוניות-על הפעולה. „לא ישנתי כל הלילה,” סיפר בני. „חשבתי כל הזמן כיצד לארגן את החומרים והאנשים לפעולה ה- בוקר. עכשיו אסור לי לעצום יותר את

לריסוס רעל מופעלים על ידי צוותות קרקע ניידים, על גבי מכוניות, כנגד להקות הארבה הקטנות שלמטוסי הריסוס ה- מיוחדים לא כדאי לרססם. התותחנים מסוגלים לרסס את הרעל עד לגובה של 36 מטר.

חותחי שדה

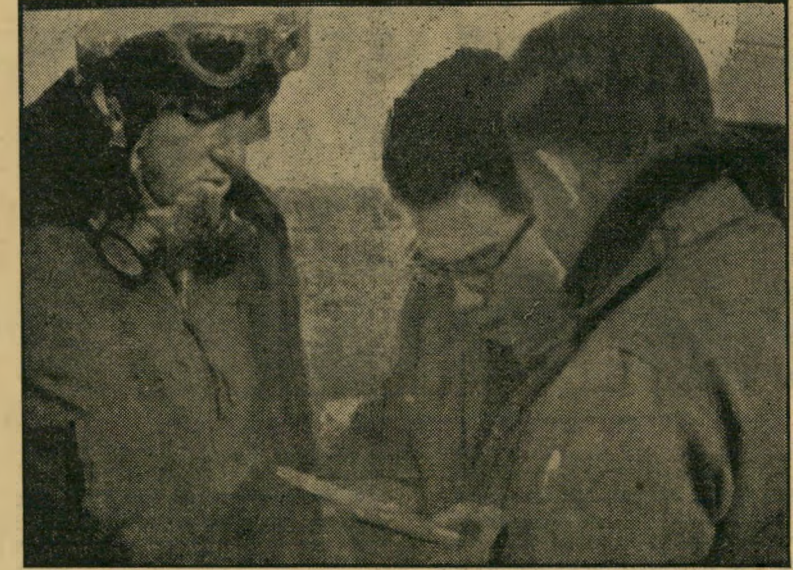
סיפ, בחורים צעירים, משוחררי חיל-האוויר, בהחלפת רשמים המפעולות בימים הקודמים. הם חזרו יום קודם לכן מריסוס שטח של 60 אלף דונם צפונית לאילת, שם הצליחו להדביר להקה עצומה לאורך קילומטרים רבים. „בתי שיש להם שכל,” חיחה אחד הטייסים את דעתו. „איפה?! סתם פרעסערס,

יום כיפור לארבה

ל פני שהפסיקו חגבי הארבה להתח- מם ולהתעופף, נפגעו בריסי הרעל. השפעתם לא היתה מידית. למספר שעות הם שיכו להתעופף ולאכול, הצליחו עוד לבלות שדות של אפונה, אולם הם לא עפו רחוק. רסיס הרעל שפגע בחגב החל להממו. כ- שיכור החל הארבה לפרפר, איבד את שיווי משקלו, אבריו לא פעלו עוד בתיאום, עד שהשתרע על הקרקע ומת.

שמונים אחוז מלהקה מרוססת ברעל מתים תוך 24 שעות. הנותרים מצטרפים ללהקות אחרות, אולם גם להם לא מצפה גורל טוב יותר. אי-שם ידביקו אותם רסיסי הרעל של המגינים על השדות. רק עשרות מועטות של ארבה צפונית לעתיד טוב יותר. הם גל- קחו בשבי, הושמו בתוך כלובי-עץ גדולים במשרדי המחלקה להגנת-הצומח, קיבלו מזון וחוממו במגורות מיוחדות. אולם השבי לא היה לפי כללי אמנת ג'נבה.

השבויים היו מיועדים לניסויים מדעיים, שלא תמיד הצטיינו ברחמים רבים. הקרב- נות הראשונים כשבי השבי היו מספר ארבה ש- הושמו בכלוב כדי לבחון את תגובותיהם כשלא ניתן להם מזון. על הכלוב תלה מי- שהו שלט: „נא לא לתת להם לאכול. יש להם יום-כיפור ארוך.”

מקבלים צוותות הלוחמים בארבה מטייסי חברות מרום וכיס-אוויר, המרססים את להקות הארבה ברעל. בתמונה נראה טייס חברת מרום חיים פרדונסקי (שמאל) מוסר דו"ח לבני (במשקפיים) קצין האג"ם של הלוחמים בארבה.

בשובנו, גברה ההפגזה מאד והפגזים שר- קו מעל ראשינו. נצמדנו לתעלה, שהיתה שטוחה, והתחלנו להתקדם לעבר המקלט. אך ההפגזה היתה כה אימה שאי-אפשר היה להתנועע ולו גם בתעלה. לפתע הרגשתי שהנער שוכב עלי. נבהלתי וחששתי, שמא (המסך בעמוד 8)

הפצוע אמר בתוך מצבו הקשה: „נשארו עוד בנות במקלחת,” שם נפצע הוא עצמו. הפעם דרשתי מהנער בתוקף לא להלוח אל, כיוון שהדרך היתה ארוכה יחסית וחסרת תעלות. אך תוך ריצתי נתברר לי ששוב הוא רץ אתי. המקלחת היתה ריקה והרוטה זכוכיות שבורות. כתמי דם.

מור על הפצוע. שב עם האלונקה. העברנו יחד את הפצוע למקלט העזרה-הראשונה וכאן נתברר שיש הכרח להועיק מכונית על מנת להעבירו לבית-חולים. בקשתי מהנער, שאני מדריכו, לשוב למ- קומו ואני רצתי לארגן את המכונית. בדרך גיליתי, שהנער בעקבותי. נזכרתי שהחבר

ידי מתיישב מבוגר יותר, מדריך-נוער: ישבתי בפתח המקלט ולמולי בא חבר פצוע ושותף דם. משכתי מיד פנימה ב- עזרת נער (גבריאלי) שרץ לעזרתי ופניתי ללכת למקלט העזרה-הראשונה כדי להביא אלונקה. אך הנער מחברת-הנוער התנדב ל- רץ להביא את האלונקה ובקש שאני אש-